

MSSF 18: kluczowe decyzje przed pierwszym raportowaniem

MSSF 18 zmienia wynik operacyjny.
Rok porównawczy już trwa

MSSF 18 zastąpi MSR 1 i będzie obowiązywał dla okresów rozpoczynających się od 1 stycznia 2027 r. Wdrożenie standardu wymaga zastosowania podejścia retrospektywnego, co w praktyce oznacza konieczność przygotowania danych porównawczych już za 2026 r. Zmiany wykraczają poza samą sprawozdawczość finansową.

Dla wielu organizacji wpływ nowych wymogów wykracza poza sprawozdawczość finansową i obejmuje sposób prezentacji wyników, raportowanie zarządcze, KPI, umowy finansowania, systemy księgowo-sprawozdawcze oraz komunikację z inwestorami i instytucjami finansowymi. Wczesna identyfikacja obszarów wymagających zmian pozwala ograniczyć ryzyko, odpowiednio zaplanować wdrożenie i uniknąć kosztownych korekt na etapie pierwszego zastosowania standardu.

Pięć obszarów, w których zmienia się sprawozdanie finansowe

Dla spółek finansujących klientów najczęściej zmienia ocena głównej działalności; dla pozostałych status miar publikowanych rynkowi i układ kosztów operacyjnych.

1. Nowa struktura rachunku zysków i strat

Dochody i koszty trafiają do jednej z pięciu kategorii: operacyjnej, inwestycyjnej, finansowania, podatku dochodowego oraz działalności zaniechanej. Kategoria operacyjna ma charakter rezydualny, więc obejmuje wszystko, czego spółka nie przypisze do pozostałych. Obowiązkowe stają się dwie sumy częściowe: zysk z działalności operacyjnej oraz zysk przed finansowaniem i opodatkowaniem. Koszty operacyjne spółka prezentuje według rodzaju, funkcji albo obu tych cech, przy czym każda pozycja opiera się na jednej z nich, a prezentacja funkcjonalna uruchamia obowiązek ujawnienia kosztów rodzajowych w jednej nodzie.

2. Ocena głównej działalności gospodarczej

Każda spółka rozstrzyga, czy inwestowanie w aktywa albo zapewnianie finansowania klientom stanowi jej główną działalność; ocenę przeprowadza się także po to, żeby stwierdzić jej brak. Wynik przesuwają część przychodów i kosztów z kategorii inwestycyjnej i finansowania do operacyjnej, więc zmienia poziom wyniku operacyjnego. Rozstrzygnięcie wynika z analizy faktów i okoliczności potwierdzonych odpowiednimi dowodami, a nie z przyjętych deklaracji. Dlatego wnioski dotyczące głównej działalności gospodarczej mogą różnić się między grupą a jej spółkami zależnymi.

3. Pozycje wymagające osądu

Różnice kursowe przypisuje się do kategorii pozycji, której dotyczą; instrumenty pochodne według ryzyka, którym zarządzają. Osobnych reguł wymagają

leasing, odsetki od zobowiązań handlowych oraz rezerwy i zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych. Efekt odwracania dyskonta rezerw i odsetki netto od tych zobowiązań trafiają do kategorii finansowania, choć nie wiążą się one z pozyskaniem finansowania. Rozstrzygnięcia powinny być spójne między spółkami grupy i udokumentowane.

4. Nowy podział treści i pozycje bilansu

Standard określa, co należy do sprawozdań podstawowych, a co do not, i porządkuje zasady łączenia oraz rozdzielania pozycji według ich cech. Etykietę „pozostałe” spółka może zostawić dopiero wtedy, gdy nie znajdzie bardziej informacyjnej nazwy. Wartość firmy staje się odrębną pozycją sprawozdania z sytuacji finansowej.

5. Mierniki określone przez kierownictwo

Sumy częściowe, którymi kierownictwo objaśnia wyniki poza sprawozdaniem finansowym, trafiają do odrębnej noty: opis miary, sposób jej kalkulacji i uzgodnienie do najbliższej miary wynikającej ze standardów. Część miar standard wyłącza, między innymi zysk brutto oraz zysk operacyjny przed amortyzacją i odpisami z tytułu utraty wartości, dlatego warianty EBITDA wymagają oceny indywidualnej. Uzgodnienie obejmuje efekt podatkowy oraz wpływ na udziały niekontrolujące dla każdej korekty, czego systemy raportowe zwykle nie liczą. Nota wchodzi do sprawozdania, więc badanie bieglego rewidenta obejmuje miary obecne dotąd tylko w komunikacji z rynkiem.

Jakie kroki podjąć jeszcze w 2026 roku?

1. Rozstrzygnąć ocenę głównej działalności oraz klasyfikację różnic kursowych, pochodnych i odsetek, żeby zbierać odpowiednie dane analityczne na bieżąco i dostosować systemy księgowe/sprawozdawcze, plany kont
2. Ustalić katalog miar publikowanych i sprawdzić, które wejdą do noty oraz jakich danych zabraknie do uzgodnienia.
3. Przejrzeć kowenanty i cele zarządcze oparte na wyniku operacyjnym.
4. Przygotować ujawnienie o oczekiwanym wpływie do sprawozdania za 2026 rok.

Dlaczego należy działać już teraz?

Dane porównawcze powstają z ksiąg 2026 roku. Klasyfikacja rozstrzygnięta w trakcie roku pozwala zbierać analitykę na bieżąco, zamiast odtwarzać ją wstecz z ksiąg zamkniętych. Ta jedna różnica decyduje o pracołłonności całego wdrożenia.

Zmiana wyniku operacyjnego: czas na przegląd umów, systemów i celów

Umowy finansowania

Zysk operacyjny staje się kategorią zdefiniowaną, więc kowenanty i klauzule oparte na dotychczasowym wyniku mogą dawać inną wartość. Przegląd umów i rozmowy z instytucjami finansującymi wymagają wyprzedzenia, bo skutek zależy od zgody drugiej strony.

Ewidencja i konsolidacja

Nowy układ wyniku powinien wynikać z ksiąg, a nie z przekształceń poza systemem. Dotyczy to planu kont, analityki, pakietów konsolidacyjnych oraz instrukcji sprawozdawczych grupy, które muszą zapewnić spójność klasyfikacji między poziomami.

Cele i wynagrodzenia

Karty celów, systemy premiowe i umowy menedżerskie odwołujące się do wyniku operacyjnego wymagają ponownego zdefiniowania albo świadomej decyzji o utrzymaniu miary poza sprawozdaniem.

Planowanie i kontroling

Budżety, prognozy oraz raportowanie zarządcze i segmentowe opierają się na strukturze wyniku, która ulega zmianie. Im wcześniej zmiana wejdzie do modelu planistycznego, tym mniej równoległych układów trzeba utrzymywać.

Komunikacja z rynkiem

Katalog publikowanych miar, ich ciągłość oraz spójność sprawozdania z działalności z notą znajdują się pod obserwacją inwestorów i biegłego rewidenta. Zmiana definicji miary w roku przejścia wymaga wyjaśnienia.

Raportowanie ESEF

Nowa struktura sprawozdania przekłada się na taksonomię i znakowanie, dlatego prace nad ESEF prowadzi się równoległe z wdrożeniem, a nie po jego zamknięciu.

Najczęściej zadawane pytania [FAQ]:

Czy zmieni się wynik netto?

Nie. Standard nie zmienia zasad wyceny ani ujmowania, więc zysk netto pozostaje ten sam. Zmienia się poziom wyniku operacyjnego, bo staje się on kategorią zdefiniowaną.

Czy dotyczy to spółek nienotowanych?

Tak. Obowiązuje każdego, kto sporządza sprawozdanie zgodnie z MSSF. Ocena głównej działalności może wypaść inaczej niż w grupie, więc rozstrzygnięcie centrali nie zwalnia z własnego.

Które z naszych miar trafią do noty?

Warianty EBITDA wymagają oceny indywidualnej, bo standard wyłącza jedynie zysk operacyjny przed amortyzacją i odpisami. Wskaźniki relacyjne nie są sumami cząstkowymi, więc do noty nie wchodzi.

Czy zmiany sięgną planu kont i systemów?

Docelowo tak. Nowy układ ma wynikać z ksiąg, a rozwiązanie zbudowane poza systemem trzeba powtarzać przy każdym zamknięciu i utrudnia ono badanie sprawozdania.

Nasze wsparcie

Prowadzimy wdrożenie od analizy wpływu po sprawozdanie w nowym układzie

Analiza wpływu

Przegląd sprawozdań i identyfikacja zmian w klasyfikacji oraz prezentacji pozycji.

Efekt: mapa zmian i ocena ich wpływu na wynik operacyjny.

Ocena głównej działalności

Opracowanie i udokumentowanie osądów dla jednostek oraz grupy. Efekt: rejestr gotowy do weryfikacji przez biegłego rewidenta.

Klasyfikacja pozycji wymagających osądu

Analiza i ujednolicenie podejścia do m.in. różnic kursowych, leasingu, odsetek, instrumentów pochodnych, rezerw i świadczeń pracowniczych

Wzory sprawozdań i not

Przygotowanie docelowego układu sprawozdań, not oraz zasad prezentacji. Efekt: gotowy szablon do wykorzystania przy zamknięciu roku.

Nota o miernikach kierownictwa

Identyfikacja właściwych miar oraz opracowanie projektu noty wraz z wymaganymi uzgodnieniami.

Ewidencja, konsolidacja i ESEF

Dostosowanie planu kont, pakietów konsolidacyjnych, instrukcji grupowych oraz przygotowanie do tagowania ESEF.

Umowy, cele i komunikacja

Analiza wpływu zmian na kowenanty, systemy premiowe i komunikację inwestorską wraz z rekomendacjami działań.

Dane porównawcze

Opracowanie modelu przekształcenia danych porównawczych oraz próbne sporządzenie sprawozdania w nowym układzie.

Szkolenia i warsztaty

Szkolenia dla zespołów finansowych oraz warsztaty oparte na rzeczywistych danych i wyzwaniach organizacji.

Jak przebiega współpraca?

1

Diagnoza

Przegląd sprawozdań i wskazanie pozycji o największym wpływie. Kończy się mapą zmian oraz listą decyzji do podjęcia.

2

Decyzje

Warsztaty z zespołem: ocena głównej działalności, pozycje wymagające osądu, status miar publikowanych rynkowi.

3

Wdrożenie

Wzory sprawozdań i not, zmiany w planie kont i pakietach konsolidacyjnych, projekt zmian polityki

4

Próba generalna

Przekształcenie danych za 2026 rok i próbne sporządzenie sprawozdania przed pierwszym okresem stosowania.

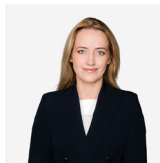
Zaufaj naszym ekspertom

Zespół tworzą biegli rewidenci i praktycy z wieloletnim doświadczeniem w audycie i doradztwie, którzy wdrażali standardy sprawozdawcze i prowadzą szkolenia z MSSF 18.

- Dostają Państwo rekomendację wraz z konsekwencjami każdego wariantu, a nie streszczenie standardu. Decyzja pozostaje po stronie spółki.
- Pracujemy na rzeczywistych pozycjach sprawozdania i na Państwa planie kont, dlatego wnioski da się od razu zastosować.
- Każde rozstrzygnięcie ma udokumentowane uzasadnienie, które obroni się przed biegłym rewidentem i przed spółką dominującą.
- Można zacząć od samej analizy wpływu, zobaczyć skalę zmiany i dopiero wtedy zdecydować o dalszym zakresie.

Skontaktuj się z nami

Zapraszamy na konsultację.

Małgorzata Pek
Partner
Forvis Mazars, Polska
+48 601 80 65 73
malgorzata.pek@forvismazars.com

Joanna Orłowska-Filipowicz
Partner
Forvis Mazars, Polska
+48 691 101 869
j.orlowska-filipowicz@forvismazars.com

Karolina Solarska-Pawłowska
Senior Manager
Forvis Mazars, Polska
+48 691 701 431
karolina.solarska-pawlowska@forvismazars.com

O Forvis Mazars

Forvis Mazars to globalna sieć specjalizująca się w usługach audytorskich, podatkowych oraz doradczych, działająca jako zintegrowane partnerstwo międzynarodowe w ponad 100 krajach i terytoriach. Korzystając z doświadczenia ponad 40 000 specjalistów, firma łączy globalne doświadczenie z lokalnym podejściem, co pozwala na zapewnienie kompleksowych i dostosowanych do potrzeb klienta rozwiązań. W Polsce Forvis Mazars oferuje polskim i międzynarodowym przedsiębiorstwom pełen zakres usług w dziedzinie audytu, doradztwa podatkowego, outsourcingu księgowego i kadrowo-płacowego, konsultingu, doradztwa finansowego oraz zrównoważonego rozwoju, zatrudniając ponad 400 specjalistów w Warszawie, Krakowie, Wrocławiu i Poznaniu. Spółka zajmuje czołowe miejsca zarówno w globalnych, jak i lokalnych rankingach firm audytorsko-doradczych.

Odwiedź nas na: www.forvismazars.com/pl

**forvis
mazars**